

BUDA-PESTA

13 Ianuarie.

25 Ianuarie.

Va eși Domineca.

Redact.: strad'a iernei nr. 1.

Nr. 2.

Anulu X.

1874.

Pretulu pe unu anu 10 fl.

Pentru Romani'a 2 galbeni.

Iubitei mele cumnate Anna.

Serisórea ta de doliu, ce 'nsuffla-atât'a gele,
S'a stersu de multu de lacrimi cu cari o-am inun-
datu;

Mi-ai scrisu de suferintia, de plansu si de dorere,
Le-am stersu cu lacrimi tóte; dar un'a nu mai
piero

Din sufletu: desperarea ce ceriulu ni o a datu.

Mi-serii, cà patru dâlme se 'nsîra ca o cununa
Departe 'n cimiteriu, si-ascundu copîii toi,
Cà patru parti din sufletu forméza-acea lacuna
Ce-o póta pe-o viétia plangéndu o mama buna
Din visuri, din sperantie, atátia fluturei.

Si eu, ca corabieriulu ce scapa cu viétia,
Dar frantu de valu, de venturi, candu tóte si-a per-
dutu,

Candu nu mai am credintia, candu nu mai am spe-
rantia,

Potere si taría, — candu totu ce vedu e cétia, —
Mai multu nu te mai mangaiu, e vanu totu ce-am
crediutu.

Ti-asiu pune-o parte mare din sufletulu meu, draga,
S'o duca-unu angeru veselu, s'o pérdia si sè uiti;
Sè potu cu sacrificii, mi-asiu da viéti'a 'ntréga,
Si-asiu plange focu si sange, sè póta ca sè stérgea
Suspínulu, sè-ti redeie copîii cei perduti.

Dar sum o umbra trista, ce nóta dupa-o radia
De-o dulce suvenire, ce ese din momentu;
Unu vasu lovit de scile ce bate si notédia
Pe valori fara tînta, ruina ce-enaréza,
C'a fostu, si cà 'n pericle perdiendu compasu s'a
frantu.

Doi, scumpi ca si viéti'a, ca-a ceriului lumina,
Mi-impartiau pe frunte sudori si cugetári;
Unu anu fatalu — si asta-di: o dâlma rece, lina
Mai am de suvenire, si anim'a mea plina
De doliu, blastemu si ura si plangeri si doreri.

Si cui sè spunu in lume sè-mi deie mangaiare,
Si cui sè spunu, o dómne, sè scie ce simtiescu?!
Ba plange fara fine, sunt demni ei de-o dorere,
Ei, ce-au creatu in sufletu o lume de placere
Schimbandu in serbatóre ori-ce chinu omenescu.

Ba plange cà printr'insii viéti'a e finita,
C'aceea nu-i viétia ce n'are serbatori,
Candu gradin'a junetiei deflóra ofelita,
Candu visu si tinerétia n'ajutu poterea franta,
Esti sóre fara radia, trupina fara flori.

Sè plangi, cà nu-i viétia ce n'are si dorere,
Cà si dorerea-si are-unu farmecu dulce alu seu;
Si asta-di numai plansulu ni-i nóue mangaiare

Si-acea, cà ceriulu ride avendu-i in placere,
Prin ei noi deveniramu rivali lui Dumnedieu!

Dar tu vrei consolare! Sè scîi c'aceea mare,
Ce turba si s'arunca si pórtá monstree 'n sinu:
Ea-i stratulu ce produce margele-orientale;
Astu-felu acel'a sufletu ce-i greu de lamentare,
Acela-si are darulu sè stinga-alu teu suspinu.

Te 'ncrede dar in Tatalu, in nalt'a lui potere,
Increde-te in tine cu-unu nou devotamentu;
Credinti'a dà sperantia, taría, renviere
Aceste recreéza in sufletu mangaiere
La lupte, la pericle unu nou angagiamentu.

Deci vino, si cu mine cu anim'a ferbinte
Sè dâmu de tóte-oferte la bunulu Creatoriu!
S'unimu in dóue lacrimi o pía rogaminte,
Si ceriulu va sè verse a sale daruri sante
Credintia, mangaiere, sperantia 'n vítoriu!!

V. R. Buticescu.

Din orasiu la satu.

— Novela. —

„Iubite nepóte! La Craciunu intréga famili'a se va aflá la A. F'à-mi bucuría si vina si tu acolo! Avé-vei abnegatiunea d'a parasí capital'a? Nu cutezu a sperá acést'a. La tóta intemplareá, fii asiguratú, cà-mi vei face o pré placuta suprinde-re, déca vei vini si tu. Multu timpú a trecutú deja, de candu ai fostu la noi pentru ultim'a-óra; totu-si te vomu primí, ca si candu numai eri te-ai fi dusu de la noi. Eu sum totu-de-una cu aceia, pe cari i iubescu, cu tóte cà aceia se afla departe. Matusi'a ta Maria H.“

Dumitru întórse epistol'a pana la pagin'a ultima, apoi díse:

— Tusíc'a mea are o curiósá idea. Audi la ea, in finea lui decemvre sè caletorescu la tiéra? Ce e dreptu, ea are buni cani si frumosi cai; dar totu-si cum sè parasescu eu Bucurescii chiar acuma, candu amiculú meu rusu are unu „malheur“ continuu? Elu totu perde. Eri i-am cástigatu 500 de galbeni. Apoi Bert'a cea frumósá din strad'a Lipscaniloru inca incepe a me tratá mai afabilu; ea chiar a primitu propunerea mea d'a o petrece la camera, si a aretá acolo deputatii cei mai renumiti. Déca ea me va perde câte-va díle din ochii sei, eu voiú perde positiunea mea eluptata cu multe greutáti. Apoi nici la Julia nu sum destulu de si-

guru, cá s'o potú lasá câte-va díle singura, mai alesu de candu moftungífulu acest'a de Barbu se afla p'aice . . . Minunatu prospectu acest'a, d'a caletorí acuma spre A. Tusíc'a mea de siguru o sè-mi vorbésca de vítoriu lu meu, si despre necesitatea unei directiuni bune a traiulu meu. Verisiórele mele nu potú sè-mi face distractiune, societatea barbatésca nu-mi place. Verisiórele mele maritate numai atunce mi-respondú, déca barbatii loru li dau voia cu semne de ochi. Cu cele nemaritate nici nu s' vorbf. Eu nu me pricepu la conversatiunea cu d'alde aste. Scíu, cà déca voiú merge la A., in fine voiú avé privilegiu sè vorbescu si cu arendasii mosíei mele, si atunce voiú face o mare bucuría si matusiei mele de optu-dieci de ani. Mam'a a iubitu-o din tóta anim'a, si ea a fostu pazitóri'a copilariei mele. In sfêrsítu, tóta secatur'a nu va durá multu, numai trei díle; nici mai multu, nici mai pucinu; si-apoi me voiú rentórece éra-si la petreckerile mele d'aice. In câtu privesce pe boerés'a B., dins'a e dusa la tiéra, si nu se va rentórece, decátu numai peste dóue septemane. Ér Lidiei i voiú spune, cà me ducu sè primescu nesce parale; astu-felu apoi de siguru nici ea nu se va opune caletoríei mele.

Si dupa aceste elu dede ordinu servitoriu lu, sè-i impacheteze hainele de caletoría.

Dumitru, precum se vede, nici decátu nu erá vr'unu erou alu virtutiloru frumóse; nici chiar cei mai intimi amici ai lui nu cutezau sè afirmé acést'a despre elu. Ma dóra, amicii lui inca lu-credeau mai stricatu, decátu cum erá in realitate. E bine, de si elu nu erá asié decadiutu, totu-si avea o portare destulu de escesiva, ca matusi'a sa sè se póta teme cu dreptu cuventu de vítoriu lu, si sè nisúiesca a-lu abate de pe acésta cale gresita.

Dumitru sositu la tusíc'a fu primitu ca unu angeru. Cu bucuría reveditú elu mosí'a sa, ce n'o vediu se din copilaría, si care i storcea atâte sute de galbeni, mai alesu pe timpulu in care „studiá“ inca la Paris.

Tusíc'a nu-lu intimpinà cu cazania, salutandu-lu din anima ea i díse: „Iubitulu meu baiatu, ti-am arangiatu apartamentulu in care odinióra siedea ffa-iertat'a mum'a tá.“

Tinerulu sburdalnicu se inchinà fórté emotiunatu. Candu dinsulu intrà in salonu, atunce deja tóta societatea erá adunata; nume cunoscuté si maniere vechi. Tóte manile se 'ntinsera spre elu, si nu se urí de felu in societatea loru. Bucatele erau fórté bune, ér vinulu minunatu. Verisiórele lui i se pareau mai fru-

móse prin lucirea candelabreloru, cari se aprindeau numai la serbatorile familiare.

Fantasía infocata, Dumitru in scurtu timpu uità capital'a cu tóte placerile ei efemere. Elu întrebà de tusc'ea numele unoru necunoscuti dintre cei de fatia, si dins'a i respundea cu bucuría.

— Cine-i copil'a acea frumósa, cu haina alba, care siede la pianu?

— Verisiór'a ta Eugenia.

— Mitutic'a Eugenia?

— Da.

Eugenia intru adevèru erá incantatória. Dar elu trebuiá sè se multiamésca numai cu privirea ei, cà-ci pregatirile pentru ajunulu Craciunului reclamara ajutoriulu tuturor femeiloru, se departà dara si ea.

In diu'a urmatória, Dumitru — fara voi'a sa — se ocupá in internulu seu totu cu fetisiór'a subtire, careia nimene nu i-a daruitu atentiune, cà-ci toti erau ocupati cu pregatirile nuntii surorii mai mare, care avea sè se intemple peste câte-va dile.

— N'am voitu sè-ti scríu despre acést'a, — i dîse tusc'a, — cà-ci te cunosc; déca te-amu fi insciintiatu despre o nunta biblica, precum vomu serbá-o noi, tu ai fi amanatu acésta caletoría.

— N'ai facutu bine, tusc'a. Gandesci, cà sum asié mare inamicu alu sacraminteloru?

— Dómne feresce, fiulu meu.

Fíindu cà erá multu de lucru, se fachè o impartîre, si ffa-care membru capetà partea sa.

Dumitru fu insarcinatu a se ingrigí de menuntiusiuri pentru Brezaia.

Brezaia este o datina poporala romana, care se face in prim'a dî a Craciunului.

Unu omu costumatu a nume, invelitu intr'o manta lunga, si impodobitu cu frundie si flori, portandu unu capu de animalu séu de pasere, care se misca, ambla din casa 'n casa in socfeteata unui betranu viorariu, si recitandu nesce versuri ocazionale face feliurite miscári comice, casenii apoi i dau daruri.

— Dar eu nu me pricepu la d'alde aste, — dîse Dumitru.

— Eugenia ti-va fi povatiuitória, — dîse tusc'a.

— Nimfa Eugenia, eu me supunu dara povatiuirii dtale, — dîse Dumitru, care n'a cutezatu a sperá, ca pe elu sè-lu lase singuru a petrece cu o copil' atâtu de tinera.

Dar nimene nu pareá a vedé in acést'a unu ce batetoriu la ochi.

Tusc'ea Maria spuse apoi tineriloru sè se apuce de lucru, si Dumitru cu Eugenia se departara in odai'a laterala.

Si tocmindu ei unelte, infirara urmatória conversatiune:

— Intru adevèru n'am ganditu sè ffi atâtu de mare, atâtu . . .

— Asié dara, — dîse ea, — cà eu voiu fi si mai mare?

— Se póte; dta esti si pan'acuma . . .

— Da, eu voiu cresce; Mina, care s'a maritatu in anulu trecut, n'a fostu asié de mare ca mine; ea are unu baiatielu, si a devenitu cu multu mai nalta, — dîse Eugenia cu naivitatea cea mai naturala.

— Nu se póte întipufi o fiintia mai incantatória, — cugetà Dumitru. Apoi adause cu voce 'nalta: Ce faci câtu-i anulu aice singurica la tíera? Asié dara, cà-ti uresci dilele?

— Ba nu! Eu calarescu. Sum o venatória pasiunata. Apoi cercetâmu pe saracii nostri si i ajutu. Oh! diu'a trece fórte iute.

— Nu gandesci la vfitoriulu dtale?

— De ce? Bunic'a ni spune, candu trebue sè ne maritâmu; eu numai pe acel'a lu-voiu luá de barbatu, pe care lu-voiu iubí.

— Si ce trebue sè faca elu, ca sè-lu iubesci?

— Sè me iubésca.

— Oh! asié dara . . . Dta ai nesce ochi seducatori si cu . . .

— De ce-su „seducatori“? Eu vedu ochii si perulu meu, si affu cà au colórea siocoladei.

— Siocoladei?

— Da, nu altu-felu.

Copil'a se multiami cu nesce asemenári fórte prosaice.

— Eu tienu minte de sor'a dtale, Elen'a; ea erá atunce inca fórte mica.

— Ea e cu doi ani mai mare decâtu mine; dta scfi, cà de adi inainte ea va fi in capela.

— Ce va sè dîca ast'a?

— Cà ea va siedé in odai'a de langa bunic'a, odaia rezervata pentru fetele ce se affa in ajunulu maritisiului; ele remanu acolo patru-spre-diece dile, ca bunic'a sè li descrie detorintiele nóuei sale vietie; ast'a se face pe rôndu, noi tóte mergemu acolo. Pe la dvóstre nu-i asié?

— Nu.

— Ah! acolo dara nu mi-ar placé. Nu te

mai rentorná nici dta! Remani la noi! Dta ar trebui sè te 'nsori aice si sè te asiedi aice, unde ómenii te-arú iubi ca pe unu binefacatoriu alu loru, cum ei au stimatu pe stramosii dtale, si cum voru stimá pe copfii dtale.

Ea a pronunsiatu: „copfii dtale!“ . . . Dumitru avea atâte vorbe de respunsu, dar elu nu gasi nici un'a, ci remase tacêndu, uitandu-se spre pamentu.

— Nebunu ce sum, — si-dise elu rentorcêndu-se in odai'a sa, — de óra-ce aice se serbéza o cununía, si mie mi-plesnesce prin min-te a me insorá! Ce prostia!

* * *

Trecù ajunulu Craciunului, si cum sè facù diua toti pornira la biserica. Dumitru, carele de multi ani n'a fostu la biserica, de astadata merse si elu.

Biserica'á erá mica, simpla, dar plina de ómeni. Cine ar remané a casa in prim'a dí de Craciunu?

Ceremoní'a incepù, si totu poporulu intonà o cantare santa, cu o anima si cu unu sufletu.

Dumitru se uità in giuru de sine. Vediù multimea petrunsa de pietate, cum toti cantau si se rogau lui Dumnedieu. Si cum se uità asié, de odata lu-cuprinse o simtire necunoscuta, si — ceea ce n'a facutu de multu — incepù si elu a se rogá.

Dupa servitiulu Dumnediescu toti se dusera a casa. Numai decátu apoi vinira fruntasii comunei, in frunte cu preotulu loru, si pof-tira „Serbatori fericite!“

Dumitru se totu uitá si ascultá cu placere. Fruntasii comunei gratulara toti si lui, exprimandu-si bucurí'a, cà-lu potu vedé éراسi in mijloculu loru.

Si acésta bucuría erá sincera, si acésta sinceritate lu-farmecà incátu si-dise: „Acésta e viétia fericita!“

Trecù diu'a si de catra séra se pusera la mésa.

Ce sociétate placuta! Sinceritate, veselía si fericire se reflectau de pe fetiele toturora. Ce deosebire intre acésta mésa si intre orgíele lui din capitala, numite „Souper!“

Frumós'a Eugenia erá fórte tacuta. Acés-t'a inse nu impedecà pe Dumitru d'a o gasi fórte incantatória, si mai placuta intre tóte damele de fatia . . . Si intru adeveru, erá unu ce pomposu a vedé pe Eugenia mancandu o aripa de puiu si bendu o tassa de thea! Fanta-

sí'a lui atítiata i si-o intipuiá deja ca pe fíitóri'a dómna a mostei, ca pe mam'a copfiloru lui . . .

— Dar ce natareu mai sum eu, — si-dise elu totusi dupa o meditatiune, — me 'ndragescu de verisiór'a mea. De risu!

Si elu otari a se rentorce in diu'a vfitória spre capitala.

Tusic'a Maria nu fu suprinisa, ci i multiam-i, cà a vinitu.

Candu elu se despartiá, intrà Eugenia in odaia. Elu i díse adio, si ea deveni rosia si — palida.

— Ea dóra m'ar fi iubitu, — gandì elu.

Dinsulu nu voi sè caletorésca; inse spre a face capetu toturoru neplaceriloru, sari in o trasura si plecà.

Invelitu in pledulu seu de caletoría, elu gandì:

— Éta cà am scapatu cu norocu! Eram p'ací sè facu o nebunga. Ce bine-i, cà me apropiu de capitala!

* * *

O rentórcere neasceptata totu-de-una are neplaceri. Trasur'a nu l'a asceptatu la gara. Depesi'a n'a sositu la adresatu. Prin urmare Dumitru fu silitu a se multiamí cu o birja.

In casa erá intunecosu; servitorii s'au dusu care in catràu; uniculu care se mai aflá a casa, chiar se ospetá cu amicii lui, bendu tiuica si rumu.

Acésta primire fu fórte trista, mai alesu in asemenare cu salutàrile cordiale din A.

— Pana candu aice, unde aru trebui sè me ascepte nu se bucurá nime, pana atunce colo josu si acuma sum totu asceptatu.

Elu facù câte-va visite. Un'a din acele „dame“ erá dusa de a casa, ceealalta nu se aflá singura, pe a trei'a chiar o uriá. Din clubu luscóse caldur'a infernala . . .

In dílele urmatórie voiá sè duca o viétia vesela, dar nici de cátu nu potea sè-si alunge melancolí'a. Amicii lui nu se insielau, intru adeveru i s'a intemplatu ce-va. In nóptea urmatória elu a visatu cu serbatorile Craciunului la A.; cu — Eugenia. In diu'a cealalta apoi cei din giurulu lui i se pareau si mai nesuferibili.

Dumitru erá unu omu de otarire repede, si scrise urmatóri'a epistola:

„Scump'a mea Tusic'a! Mi-urescu dílele

grozavu; ceru man'a verisiórei mele Eugenia. Vei díce dóra, cà facu unu pasiu nesocotitu? Pentru ce sè mai asceptu? Marita câtu mai iute pe cea mai mare, ca soro-sa sè póta ajunge in odai'a de langa dta, unde muma-mea acuma-su dóue-dieci si patru de ani a petrecutu nesce díle atátu de fericite. Nu-ti vorbescu de sburdalnicí'a vietii mele; dta mi-ai doveditu, cà voiesci a o uitá, séu celu pucinu a o ignorá; nu vorbescu de averea mea, o cunosci mai bine decátu mine.

„Eu plecu mane, spre a-mi aduce respunsulu la acésta scrisóre; cà-ci dta totu-de-una mi-spuneai, cà eu nici odata n'am avutu rabdare d'a asceptá pe impartitoriulu de epistole.“

Dumitru erá fórte iritatu candu scrise aceste síre. Déca elu ar primí unu respunsu refusatoriu!?

Temerea lui erá nefundata; nunt'a se va serbá dilele vfitórie. Amicii lui din clubu nu mai poteau de risu candu ei audira aceste, dar totusi ascépta cu curiositate sosirea dórnei Eugenia, care pe nesimtitoriulu Dumitru l'a subjugatu cu gratíele sale.

I. G. Paunescu.

Candu nóptea . . .

— Dupa Heine. —

Candu nóptea se revérta
Si vreu sè m'odihnescu:
D'odata mi-s'aréta
Alu teu chipu angerescu.

Candu somnulu me eu prinde
Si ochii-mi s'au inchisu:
Imaginea-ti descinde,
Te vedu in alu meu visu.

Dar ea numai dispare
Cu visulu trecatoru,
Si-mi este-o consolare
Pentru 'nfocatu-mi doru.

A. Radu.

Igien'a animei.

Voimu a vorbí ce-va despre conservarea organului celui mai insemnatu pentru viétia. Cà-ci, in adeveru, nascerea omului in starea-

rudimentara presinta unu fenomenu cu totulu extraordinaru. Déca se esaminéza organismulu umanu in prim'a-i formatiune, cu ajutorulu unui microscopu forte, se observa unu ouletiu cu totulu distinctu, in mijloculu careia se misca continuu unu punctu ce-va mai mare de câtu vêrfulu unui acu. Acelu punctu, invisibilu pentru ochiulu simplu, dar fórte bine observatu cu microscopulu, este anim'a séu cordulu. Astu-felu viéti'a incepe prin formarea acestui organu si esistinti'a se manifesta, se desvólta si se conserva prin batàiele sale.

Anim'a e celu d'antâiu organu care anuncia viéti'a, celu din urma care-i constata inceptarea, si aceste dóue fenomene sunt rezultatulu miscării sale.

Miscarile cordului sunt deosebite, dupa etatea individiloru. La copí, sunt mai numeroase si se potu suí pana la cifr'a de 150 pulsatiuni pe minutu. Inse acestu numeru scade in proportiune cu crescerea omului: la adulti, pulsatiunile sunt de 60—68 si la betrani de 80—89. Esiste dar o scara regulata in miscarile animei, dupa diferinti'a vêsteloru, scara care are ca punctu de plecare starea fiziologica a fia-carui individu. La acésta regula generala sunt inse si multe esceptiuni, cari e de trebuintia sè fia luate in consideratiune. In genere, numerulu pulsatiuniloru animei e acela pe care lu-aretaramu mai susu, si, déca la unele persóne se constata óre-cari variatiuni, nu va sè dica, cà starea-le fiziologica e anormala.

Sè nu se uite, cà anim'a — a carei miscare nu incetéza de câtu odata cu viéti'a — e motorele supremu alu esistintiei. Pusa in mijloculu peptului cu vêrfulu intorsu spre stang'a, anim'a implinesce functiunile unei adeverate pompe, destinata a impartî sangele in cele mai mici parti ale organismului spre a da fia-carui atomu, ce compune corpulu nostru, nutritia si viéti'a. Natur'a n'a acordatu animei nici unu repausu, de candu a formatu-o, cà-ci trebue sè fíia mereu in lucrare, ca sè manifeste esistinti'a.

Acestu organu esentialu nu se misca ca o mana, ca unu picioru, sub actiunea vointiei: trebue ca fia-care individu sè-si studieze miscarea animei spre a si-o poté regulá printr'o sistema igienica, fisica si morala, adaptata la trebuintiele sale.

Pentru igien'a fisica, lucrulu e usioru: ori-cine póte seí substantiele ce producu o sporire séu o scadere in numerulu palpitatiuniloru animei. Substantiele escitante punu ani-

m'a in miscare mai multu de câtu obicinuitu, si intre aceste substantie sunt si beuturele spirtóse in mare cantitate, ca vinulu, rachiulu, berea, etc. Persónele cari abuséza d'aceste substantie, ce escita anim'a, dobandescu óre-cari bóle la organulu ce pune in miscare viéti'a. In adeveru, miscarea anormala, produsa de presenti'a in sange a unei substantie escitante, in cele din urma are consecintie funeste, cà-ci anim'a — fiindu silita sè se misce peste limitele prescrise, sub impresiunea unoru óre-cari imboldiri — se obosesce si si-perde fortiele intr'unu exercitiu nefolositoru si chiar periculosu.

Astu-felu betîvii suferu in genere de serióse bóle de anima, cari ocaasiunéza o mórte subita séu dau nascere unoru crude suferintie.

Agintii morali ce influintiéza miscarea animei sunt fórte numerosi si scapa adesea neobservati. Intre aceste cauze trebuie sè punemu si fric'a. Urit'a impresiune ce produce simtimentulu fricei influintiéza directu miscarile animei. Candu cine-va se afla sub impresiunea unei spaima, unei spariari, atunci pulsatiunile animei sunt tari, in câtu crede cà indata si va vedé peptulu sdrobitu. Adesea ori e de ajunsu unu momentu de spaima ca s'arunce o completa turburare in organulu motore alu vietii. In timpul fricei, arterele se dilata: si acésta stare, cunoscuta in medicina sub numele de anevrismu, se scie cà rapesce mai totu-de-una pe celu ce e afectatu de dins'a in flórea etàti.

Deprinderea d'a se sparia copfii e cu totulu funesta. Adesea, spre a-i face sè taca, se inventa istorii fantastice, si parintii nici nu se gandescu cà, printr'acésta sistema nenorocita, nascu in anim'a slabeloru creature nesce bóle, cari mai in urma i ucidu. Condamnàmu dar din tóte poterile culpabil'a deprindere ce au unele persóne d'a-si spariá copfii, spre a scapá de câte-va momente de plansetu, de câte-va cereri din parte-le: printr'acésta séu cà-i omóra séu cà le prepara unu vfitoru plinu de rele si de suferintie.

Copfii trebuie sè crésca si sè se desvólte sub impresiunile cele mai dulci si mai placute. Nici odata nu trebuie sè-i facemu sè crédia, cà existu lucruri spaimentátore, ci sè-i dedàmu a vedé fara téma si spaima lucrurile ce le isbescu inteliginti'a. Mamele, carora natur'a le-a datu misiunea d'a-si ingrigí progenitur'a, trebuie sè intieléga importantia acestui rationamentu si sè-si faca o ideia esacta despre pericolele ce

presinta detestabilele obiceiú d'a spariá pe copfi. Aceste debile fiintie trebuescu lasate a se desvóltá in libertate si in voi'a loru, fara ca spiritulu sè se fia imbuibatú de temeri copilaresci. Singur'a precautiune ce trebuie sè se ié e d'a nu li se da in mana obiecte ce le potu face ru, ce le potu fi vatemátorie sanetátii.

Lasati dar pe copfi sè crésca liberu, fara temeri chimerice, a caroru intrebuintiare se face din nenorocire, déca vreti sè nu dobandésca bóle teribile ce-i ducu la mormentu.

Dr. Brunetti.

Veghiarea si somnulu.

Tóte fiintiele, de la vegetalu pana la omu, sunt supuse marei legi a veghiării si somnului.

Veghiarea este timpul vietii active, séu a intrebuintiării fortieloru; somnulu a vietii pasive, a reparatiunii.

Somnulu este absolutu necesariu pentru repausarea sistemului locomotoru si reparatiunea perderiloru fluidului nervosu din timpul veghiării.

Somnulu este cu atátu mai reparatoru, cu câtu va fi mai liniscitu. Din contra déca va fi greu, agítatu, nu face nici o reparatiune. Trebuie sè se caute si sè se descopere cauzele acéstei schimbării, spre a le combate imediatu prin mijlóce igienice si medicale; cà-ci lips'a de somnu nu intardía a vatemá sanetatea; omulu atunci parascesce domeniulu igienii spre a intrá in alu patalogiei.

Celebrulu medicu Hufeland dîce:

„— Lips'a de somnu uséza iute fortiele interióre si esterióre; nimicu nu conduce mai siguru la o betranetia prematurata.“

Astu-felu, omulu care se dà de buna voi'a séu silitu la nisce lucrári escesive a corpului si spiritului, si care nu dà somnului timpul necesaru spre a repará ostenelele morale si fisice, va suferí câtu de curendu tristele-i consecintie.

Dar, déca lips'a de somnu compromitu sanetatea, escesulu contrariu este totu atát'a de stricaciosu. Omulu care abuséza de somnu devine molatecu, lenesiu, apaticu; la elu forti'a vitala se micsiuréza, sensibilitatea se slabesc, diferitele circulatiuni ale corpului lancezescu, umediele se producu greu, si câte odata inchidu canalele loru, ceea ce aduce congestiuni si disordine grave.

Timpulu pentru somnu. Natur'a in sa-si aré-ta toturoru fintieloru timpulu ce trebue sè-lu consacreze somnului si veghiării. De la resari-tulu sórelui si pana la apusulu seu este tim-pulu de lucru; órele in cari emisfer'a nóstra e acoperita de intunerecu, trebue consacrate re-pausului.

In o anume clasa a societátii este obiceiulu a se convertí acésta ordine naturala; veghiéza nóptea si dormu diu'a, aceea ce nu e totu un'a pentru sanetate. Astu-felu sè se compareze fi-gurile jigaríte a slabeloru orasiance cu feciele pline a tieranceloru robuste, si sè se judece cari au semne de o constitutiune mai vigurósa si o sanetate mai buna.

Durat'a somnului. In genere durat'a som-nulu; trebue sè se marginésca de la 6 la 7 óre, nici odata peste 8 óre. Scól'a de la Salerna, care are câte odata dreptate, díce: 5—6 óre de somnu sunt de ajunsu pentru persónele mature; — 6—7 óre pentru tineri, — a dormí 8 óre insemnéza a da o óra lenii.

Mijlócele igienice spre a-si procurá unu somnu liniscitu si bine facatoru se resuma in aceste.

— Sè nu te culci cu stomaculu pré incar-catu cu bucate.

— Sè alungi ideile triste ce au turmen-tatu spiritulu in timpulu dilei, si cari prici-nuescu visuri agitate si greutate.

— Pucina lectura, amusanta si scurta, reusiesce la multe persóne, candu se culca, de a chiamá somnulu.

— Persónele nervóse, supuse une-ori la insomnii lungi, potu sè intrebuintieze baia calda inainte de culcare; dar acestu mijlocu sè se intrebuintieze numai atunci candu nu voru fi isbutitu celelalte mijlóce igienice.

— Camer'a de culcare sè fía spaciósa, fa-rra umediéla séu vre-unu mirosu, fía chiar pla-cutu; se scie cà parfumurile si florile causéza unu somnu agítatu, doreri de capu si chiar insomnia.

— Patulu sè nu fía nici pré móle, nici pré tare, nici pré caldu, nici pré rece; corpulu sè se póta intinge cu elu orizontalmente, ca-pulu fiindu pucinu radícatu.

Dar lucrulu de capetenia spre a capeté somnulu doritu, este activitatea fisica in tim-pulu dñlei, — liniscea spiritului si pacea in familia.

Baiele, lautorile, etc. sunt o parte impor-tanta a igienei private.

V. C.

Doine poporale.

De langa Surulu in Transilvania.

Uita-te bade, si vedi,
Dupa cine diu'a-ti pierdi;
Si te uita bade bine,
Este mandr'a ta ca mine?
— Mandr'o de m'asiu totu uitá,
Cà totu nu-i ca dumnia ta.
— Bade mandruliti'a ta
Care-o iubesci acuma,
E négra ca salci'a,
Si galbena ca cér'a,
Iubesc-e-o bade, si-o tiene,
Cà-i de gazda, nu-i ca mine.

*

Ardia-te foculu de hula,
Ca m'ai despartitu de muma;
Ardia-te foculu de dealu
Ca m'ai departitu de neamu.

*

Decandu maica m'ai baiatu,
Cu amaru m'ai blastema;u;
Cu manile catra sóre,
Sè traiescu cu superare,
Cu manile catra luna,
Sè n'am nici o voie buna;
Cu manile catra stele:
Amaru de dilele mele.
Candu maicutia m'ai nascutu,
Mai bine sè fii zacutu,
Cà de reu ti-ar fi trecutu,
Dar de mine nu-ti mai trece,
Cà ti-e anim'a totu rece,
Ca nu scfi ce-oiu mai petrece.

*

Candu-mi vine doru de duca,
Mergu pe dealu ca si pe lunca:
Candu-mi vine doru de mersu,
Mergu pe dealu ca si pe siesu;
Candu-mi vine doru de cale,
Mergu pe josu ca si calare.

*

Câte paserele 'n codru,
Tóte cina si s'alina,
Numai eu amaru de mine,
Nici nu cinu nici nu m'alínu
Far' versu lacrimi, si suspínu.

Culese de

Anastasia Leonescu.

S A L O N U ?

Suveniri de la espositiune.

V.

(Ném-tiul meu si amagirea, — unde m'a condusu elu, — birja si tramway, — coloseulu, — eu conte, — democratii moderni, — societate alesa, — fric'a mea, — siampaner si toasturi, — eu si chelnerulu, — o ingropatiune descoperitória.)

M'am insielatu.

Am ganditu, că este pe lumea ast'a si unu ném-tiu care sè nu te pacalésca. Am fostu de parerea, că vecinulu meu din teatru, carele mi-a esplicatu bale-tulu asié frumosu, e uniculu ném-tiu cu anim'a deschisa, — si éta! me pacalii.

Precum ti-am spusu, in recunoscinti'a serviciiloru sale, l'am chiamatu la cina, ceea ce elu a primitu bucurosu.

— Dar unde sè mergemu? — lu-intrebai eu.

— Te voi conduce intr'unu locu bunu, — respunse elu, — că-ci eu cunoscu p'aice bine ospetariile.

— Apoi poftimu!

— Te voi duce intr'unu locu, unde nu numai voru fi bucate alese, dar si unu publicu elegantu, musica buna, si — incheià elu cu surisu pe budie — dame frumóse.

— Si dame frumóse?

— Da. da.

— Haid sè mergemu dara!

Ném-tiulu meu numai decātu facu semnu unui birjariu din apropiare. Acel'a manà la noi, si ne urcaramu in trasura.

Galanteri'a acést'a nu-mi pré vinià la socotéla, deci dîsei ném-tiului meu, care vorbià cu mine un-guresce:

— Dar domnule, pentru ce ai luat o birja? De ce nu mergemu pe „tramway“?

— Ah! ce cugeti, barátom, pentru loculu unde mergemu acuma nu este cuviinciosa calea ferata cu cai. Acel'a e unu locu elegantu, si déca publiculu ni-ar vedé dandu-ne josu din omnibus, indata ni-amu perde tóta védi'a si n'amu avé nici o autoritate.

— Dreptu are, ném-tiulu meu, gandiám eu, las' că elu scé mai bine.

Mi-alinaí dara ingrigirile, si recunoscui, că dieu dinsulu are dreptu, că-ci intru adeveru nu se cade sè mergemu cu „tramway“ la o ospetaria asié stralucita. —

Dupa ce caletoriramu mai o óra, intrebai de omulu meu:

— Dar departe-i ospetari'a aceea?

— Ba. In o jumetate de óra de buna séma vomu sosí.

Si érași inaintaramu, si nu peste multu o iluminatiune orbitória straluci spre ochii mei.

— Ce-i acolo? — intrebai eu.

— Ospetari'a la care voimu s'ajungemu.

Nu peste multu apoi cetfi, compus u totu din flacare de lampe acestu cuventu: „Colosseum.“

— Ah! nu indiesertu, că trebue sè fía colosala, dar si numele-i este — coloseum.

Si intr'aceste sosiramu. Ne deteramu josu. Platfi birjariului 5 fl. (atât'a a poftitu talhariulu!) si intraramu.

O sala in adeveru colosala, in care inse nu mai erá nici atât'a locu liberu ca negrulu sub anghia. Tóte mesele erau ocupate.

— Nu te superá, — mi-díse conducatoriulu meu, — indata ti-voiu face locu. Vina dupa mine!

Si intru adeveru, abié facuramu căti-va pasi, de la o mésa unu domnu si strigà ném-tiului meu, si noi ne duseramu acolo. Acel'a apoi cu ortacii sei se mai strimtorara si ni facura locu. Vai ce comoditate!

Abié me asiediai, conducatoriulu numai decātu me recomandà societáti de la mésa, dicéndu:

— Dlu conte Kurtafalvy.

Ei se inchinara cu respectu la audiulu cuventului „conte“, si murmurara ce-va, ce eu inse nu in-tielesei.

Eu conte? Óre ce vré ném-tiulu acest'a cu mine? — mi-díceam eu. Din mine, demócratu ce sum, sè faca conte? E bine, cu tóte aceste — ti-o spunu intre patru ochi — mi-placea s'audu acestu cuventu. Scíi frate, cam asié suntemu noi mai toti democratii moderni; cártimu mereu a supra aristocratíei, si totusi ascultámu cu placere candu cine-va ni díce: „magnificentia“!

Abié terminai aceste meditatiuni, candu conducatoriulu meu incepù a-mi recomandá pe cei de la mésa:

— Dlu Berg redactorulu diuariului umoristicu „Kikeriki“, — dlu John Bull corespundintele diuariului „Times“, — dlu Kuranda deputatu, — dlu Etiene proprietariulu diuariului „Neue Freie Presse“, — dlu — Dumnedieu mai scéie cine, si in fine: domnisiór'a Wolter de la Burgtheater.

Tresarii de spaima audíndu atât'e nume stralucite. Cum voi scíi io sè conversezeu cu aceste celebritáti? Ném-tiulu meu m'a adusu in o societate pré nalta.

Dar pe candu me aflam in confusiunea cea mai mare, domnisiór'a Wolter se scolà de pe scauuu, si venindu la mine, mi-strinse man'a, dicéndu:

— Servus barátom!

Si ea pronucià aceste cuvinte cu atât'a gratia, încátu tóte banotele din portfoiulu meu celu nou incepura a saltá.

Apoi ea se asiedíà langa mine, si cu miculu ei piciorasiu apesà piciorulu meu.

— Că amicabila mai este acésta domnisióra Wolter, — mi-díceam eu, dar totusi simtíndu atingerea piciorului ei suferí cu placere acésta electrisare.

Dlu deputatu Kuranda erá mai vorbitoriu intre toti. Nu me miram, că-ci dinsulu e jidovu si-apoi jidovii vorbescu multe. Dar de aceea me miram, că dinsulu mancă friptura de porcu.

De redactorulu lui „Kikeriki“ me temeam. Ném-tiu-i ném-tiu, — mi-díceam, — acest'a inca me va caricá in fói'a sa. Inse elu erá fórt'e afabilu. Porunci chelnerului s'aduca siampaner si me provocà sè beu cu elu „Bruderschaft.“

Nici John Bull nu erá mai pucinu prietenosu. Elu mi-a promisú numai decátu, cá despre petrecerea nóstra va scríe o corespundia in „Times.“

Proprietariulu diuariului „Neue freie Presse“, ca bocotanu mare ce este, porunci numai decátu patru butelie de siampaner.

Intr'acoste ilaritatea totu croscea, conducatoriulu meu ni ordoná totu mancári de cele mai fine, si — ca nici eu sè nu remanu de rusíne in asié societate alésa — spusei chelnerului sè-mi aduca dóue butelie de siampaner.

Domnisiór'a Wolter, care intr'acoste si-radimá capulu minunatu frisuratu pe umerulu meu, de odata se desceptá si inchiná unu toastu in sanetatea mea.

Unu „vivat“ grósnicu resuná; incátu amu fi atrasu atentíunea publicului intregu, de cum si la alte mese n'ar fi decursu totu cam acésta scena.

Dar nu mai sporescu la vorbe. Ti-spunu numai pe scurtu, cá petrecerea nóstra durá totu asié pana la dóue óre dupa miediulu noptii, si pana atunce més'a ni se acoperi tóta de butelie, incátu nu mai erá locu nici pentru un'a. Pe atunce deja eu toastám — nemtiesce.

Inse ce sè vedi! De odata me affam singuru la mésa. Róndu pe róndu s'a stersu toti. Nici domnisiór'a Wolter nu mai erá langa mine.

Voiam sè me ducu si eu, dar unu chelner me prinse, ca sè platescu. I spusei ce am mancatu si beutu eu, dar elu nu se multiam cu atât'a, ci pretinse spesele facnte de toti, cá-ci am petrecutu cu ei, prin urmare sum respundictoriu pentru toti.

— Dar eu nu voiú platí.

— Asié dara voiú chiamá polít'a.

— Ce felu! Sè fiú inchisu?

— Cam asié, déca nu platesci.

Chiar voiam sè arèdicu unu scaunu sè dau in elu, candu cine-va dinapoi mi-atinse umerulu . . . Me uitai in acolo . . . Erá unu polítistu.

Tresarii! Eu am vinitu la Vien'a sè facu placeri, si éta acusi me voru inchide!

Voiú platí, voiú platí, — dîsei chelnerului. Cátu face socotél'a.

— 83 fl. 72 cr.

Scosei puug'a si platí. Mie mi-a remasu numai 3 fl. 15 cr.

— Vai tresnéscá-te ceriulu societate alésa, cu conducatoriulu meu cu totu, cá cumplitu sum pacalitu!

Atát'a inso nu fu do ajunsu. Publiculu, care in urmarea sgomotului s'a adunatu in giurulu meu, a inceputu a ride de mine cu hohotu.

Abié aflai usi'a sè esu. Afara chiar stetea unu omnibus. Me ascunsei in elu . . .

* * *

In diu'a urmatória ratecindu pe strade, intelní o ingropatiune. Music'a suná frumosu, si eu acceptam in locu sosirea bandei.

In fine aceea ajunsu chiar la mine. Me uitai la musicanti. Erau toti civili si fetie cunoscute — de a séra.

Celu ce mi-fu recomandatu ca redactorulu lui „Kikeriki“, acuma suflá o trimbitia mare, — John Bull se necasiá cu unu clarinetu, — dlu Kuranda suflá unu cornu, proprietariulu diuariului „Neue fr. Presse“

erá incungíuratu la grumadi cu o trimbitia covrigata, — ér conducatoriulu meu — bata-lu pacostele — bata o doba mare . . .

Atunce vediui, cátu de comicu fui pacalitu in sér'a trecuta!

Mi-ar fi placutu sè saru intre ei, si sè-i batu siesiu romanesce, anu am invetiatu eu a casa in casina, — inse fiindu chiar ingropatiune, nu potui facu scandalu, cá-ci asiú fi patítu si mai reu . . .

Dar domnisiór'a Wolter? . . .

Ah! Inca simtiescu si acuma atingerea gingasia a piciorutiiloru sale . . .

Josefu Vulcanu.

~~~~~

Istorióre de carnevalu.

In orasiulu G. se dete dílele trecute unu balu mascatu fórte stralucitu.

Tóta lumea elaganta erá acolo,

Masce, care de care mai interesanta, undulau prin sala. Intre tóte inse o gradinaritia erá mai placuta.

Ea se apropiá de unu tineru galantu, carele chiar si-logodise in diu'a precedentá o domnisióra din societatea innalta.

— Tiene cosiar'a acést'a cu flori, — i díse gradinariti'a.

Tinerulu primí si acceptá. Dar insedar. Gradinariti'a nu mai vini.

In urma apoi, vediendu, cá gradinariti'a nu se mai rentórece, tinerulu incepú a desface cuprinsulu corfei.

Dar ce supriñdore!

Pe candu ajunsu in fundu, acolo gasí unu baiatielu mitutelu si frumosielu . . .

Tablou . . .

Se díce, cá cunun'a junelui, care a facutu acésta descoperire in fundulu corfei, s'a amanatu pe timpu nedecisu . . .

*

Directorulu unui serviciu are dóue nepóte de marítatu,

Dsiórele nu pré au inse reputatiune buna. Gurele rele vorbescu multe de dinsele. Directorulu cu tóte aceste trebue sè le marite; pentru acésta a inventatu urmatoriulu mijlocu.

Inlesnesce dese intrevederi lui X., impiegatu cu bune portári din serviciulu seu, cu o nepóta a sa, candu crediú, cá a venitu timpulu, lu-chiama la sino si i díce:

— Dle X., am auditu cá intretii relatiuni culpabile cu dsiór'a S. Adeveratu e?

— Nu relatiuni, — respunde rosíndu impiegatulu, ci . . .

— In fine ori cum vrei sè o numesci. Respunde, adeveratu e?

— Da, dle directoru.

— Dsiór'a S. nu e marítata.

— Asié credu, dle directoru.

— E bine, dle X. séu sè iai de socia pe dr'a S. séu sè parasesci serviciulu. Alege!

Bietulu X. pusu in alternativ'a de a mori de

fóme séu de a luá de sócia pe o . . . , alese estrema-tea din urma.

C. vede o dantiuitória la opera, careia i propune pentru a dóu'a dí o promenada in trasura. Amabil'a dantiuitória primesce.

Abié plecase trasur'a, si C. incepù se jóce o pantomima din cele mai espresive.

Dantiuitória, apucata pe neaseptate si voindu a se preface, cà vré sè scape, ià palari'a lui C. si strigà:

— Lasa-me, ori ti-aruncu palari'a.

Povestindu istori'a, dantiuitória adauge cu indignare:

— Miserabilulu, m'a lasatu.

Dr'a R., care perduse numai de câte-va septemani pe tatalu seu, valsá cu furia la o serata si parea lesfnata in bratiele cavalerului seu.

— Nu e cuviinciosu sè valsezi astu-felu candu ai perdutu numai de câte-va septemani pe tatalu teu, — i díse un'a din rudele sale.

— Nici de cum, prin acest'a mi-mai potolescu dorerea ce simtu.

B o m b ó n e.

— Unde suferiti, dómna?

— La cósta. Nu potu sè o atingu câtu de pucinu, fara sè simtu cea mai grozava dorere.

— E bine, de acum inainte nu trebuie sè o mai atingeti nici de cum, — respunse mediculu, dupa o lunga reflectiune.

— Sciti dvóstre, — díse N. catra amicii sei, — cà Mac-Mahon si Abdul-Aziz sémena pucinu?

— Cum asta? — replicara toti.

— Unulu este mahomedanu si celalaltu mac-mahometanu, — respunse N.

B. scotiendu-si orologiulu dinaintea orologiului de la biserica . . . vede cà inaintéza.

Mai antâiu e surprinsu, apoi restabilindu-se:

— Ce prostu sum, — díse, — cadranulu e multu mai mare.

Soldatulu C. din infanteria merge la unu spectacolu si intréba de pretiulu intrării.

— Unu francu pentru cavaleri.

— Dar pentru infanteristi câtu e? — intreba soldatulu.

CE E NOU?

* * (Fómetea in Selagii) a devenitu inspaimantatória. Bietii ómeni alérgea in tóte partile, ca sè-si capete de mancatu. O multíme a vinitu in giurulu Oradiei-mari, ca sè-si cástige ceva prin lucru, dar lucru — nefindu bani — nu pré este.

* * (In giurulu Beiusiului) angina difterica uci-de copfii in numeru mare.

* * (Deputatu nou.) Dlu generariu in pensiune Traianu Doda fu alesu deputatu dietalu la Caransebesiu prin aclamatiune. La alegere au participatu vr'o 6000 de alegatori, mai toti Romani. Sér'a se arangià in onórea alesului unu conductu de facti.

* * (Balleni) se numesco onglesulu, carele de presinte face mare furóre in artea lui Blondin. Dinsulu e invetiachelulu acestuia, dar lu-si intrece cu productiunile sale. Asié d. e. dinsulu sare din innaltíme de 160 de urme in valurile spumogando ale Niagarei, si peste câte-va minute, spre marea mirare a publicului, apare de nou.

* * (Nu e bine a portá slep lungu pe strada.) Despre acest'a s'a convinsu dílele trecute o dama, pe puntea de catene din Budapesta, cà-ci mergendu de odata i se aprinse hain'a, de o țigara aruncata inca ardienda. Barbatii cei urmara, i calcara iuto pe haina, — si astu-felu n'a fostu alta victima decâtu — slopulu.

* * (In Transilvania) a fostu mare geru pana la mijloculu acestei lune. Unu bietu omu, care mergea cu carulu la Deva, fu gasitu inghiatiatu pe drumu. Lupii se ivira desu in mai multe parti.

* * (Remediulu contra muscaturei de sierpe.) In Persia esista unu curiosu remediulu contra muscaturei de sierpe. Cei muscati inghitu óre care catatime de lapte incheगतu, apoi se punu pe unu scaunu atérnatu de o fune; se dà funiei o miscare de rotatiune, care degeneréza in adeveratu vârteju. Reulu la stomacu apuca pe pacientu, care vérsa pana candu pica lesfnatu; unii, in cadere, se rancescu rou, dar temperamentulu Persiloru e tare. Dupa 15 díle de tratamentu, se vindeca.

* * (Statistic'a taliei.) Unu statisticu óre-care a publicatu o scara cronologica de taliele omului de la Adamu. Dupa acest'a scara, Adamu avea 123 picóre si 9 degete, — Eva 118 picóre si 9 degete si $\frac{3}{4}$, — Noe 103 picóre, — Abram 27, — Moise 13, — Hercule 10, — Alesandru 6, — Cesaru 5. Autorulu ni mai spune, cà déca ar fi continuatu acest'a doscrescere, speci'a umana n'ar fi mai voluminósa de câtu a insectelor. Aceste sciintie fara indoieála sunt placute. Credemu cà statisticulu le avea de la Adamu; afara numai déca nu cumva sierpele va fi mesuratu cele 118 picóre 9 degete si $\frac{3}{4}$ a blondei mame a omenirii.

* * (Unu mortu miscandu din ochi.) O nenorocire neauditá erá sè se intemple acum de curendu la Vosenghem (Belgia.) Asié numitulu Van B. cultivatoru in véस्ता de 50 ani, incetase din viétia sambata trecuta, dupa suferinti'a unei bóle indelungata, pe care medicii nu fura in stare sè o lecuiesca. O slabi-tiune inceta dara continua secà poterile bolnavului, fara ca altu simptomu sè fi venitu sè arete caus'a acestei anemie mortale. Mórtea fiindu bine constatata, corpulu defunctului fu asiediatu intr'unu cosciugu deschisu, in giurulu caruia membrii familiei si amicii nu incetara de a veghiá timpu de dóue díle si dóue nopti. Luni, pe la nóue óre, veni unu mesariu pentru a procede la inchiderea cosciugului. Inainte de a lasá sè esecute acest'a afacere funebra, copii defunctului radicara pentru ultim'a óra lintioliulu, care acoperiá capulu lui, si voira sè-i dea o ultima sarutare. In momentulu candu celu d'antâiu se pregatiá sè dea parintelui seu acestu semu de respectu filiali, unu racnetu grozavu erumpu de pe buzele sale. Elu zarise tocmai in acelu momentu deschidiendu-se largu ochii

mortului, ficsati infricosiati si aruncandu o ochire de o superare nepomenita . . . La racnetulu datu de catra fratele loru, ceialalti copii si persóne, cari se gasiau in odaia, se gramadira in giurulu cosciugului, si cu toti fura martori fenomenului extraordinaru ce se producea! Ochii mortului erau inca totu deschisi, pleo-pele se miscau acum in orbite si se ficsau aternativmente a supra tuturoru celor ce erau presinti. Nu mai romanea indoiéla, cà Van B. erá inca in viétia. Fara a se perde unu momentu, nenorocitul fu radica-tu din cosciugu, care a trebuitu sè devie pentru elu instrumentulu celui mzi inforatoriu chinu; fu asiédiatu in patu, grabindu-se de a preveni pe medicu. Acest'a, cu totulu iritatu de o noutate asié de necredibila, se indoi despre realitatea ei pana in momentulu candu insu-si a potutu constatá resurectiunea fostului defunctu. Van B. inse nu dedea altu semnu de viétia de câtu acela cà miscá din ochi; restulu feciei sale conservá imobilitatea mortii, si o oglinda asiédiata dinaintea gurei sale nu fu aburita de catra cea mai mica suflare. Omulu sciintiei alerga la tóte mijlócele ce potú culege din sciinti'a sa; parveni sè faca ca corpulu sè-si recapete caldur'a vietiei; dar pana acum Van B. nu si-a recapatatu inca usulu vorbei si o parte a corpului oste paralisata. Nenorocitul a fostu lovitu de unu atacu de catelepsiya oribila, si cu atátu mai infricosiata, fiindu cà simptomele lui sunt acele ale mortii inse-si.

* * (Cele dóue surori lipite.) Tóta lumea a auditu vorbindu-se, si cei mai multi au vediutu, pe cele dóue surori lipite, Millia Cristina, deosebite cu totulu si fisicamente si moralmente. Ele ar fi potutu fi separate, candu erau mici, pana a nu li se uní cele dóue ostremitáti a columnei vertebrale; cu tóte aceste chirurgii americani n'au cutediatu sè intreprinda acésta operatiune periculósa incercata, dar fara succesu la 1700, a supra unei alte parechi din Corniola. O asemenea anomalia s'a mai intemplatu in Ungaria, in orasiu Posionu, care erá totu dóue surori botezate cu numile de Elena si Judita. Cele dóue surori n'aveau nici acel'a-si temperamentu, nici acel'a-si caracteru. Elena erá mai mare (casulu Milliei) mai frumósa (casulu Cristinei), mai vióia (Millia-Cristina sunt amendóue astu-felu), mai inteligenta si mai blanda (in acésta privintia nu esista diferentia între Millia si Cristina). Judita, lovita la 6 ani de paralisia, remasese mai mica si cu spiritulu cam tempu; erá pucinu urita si vorbiá cam greu. Amendóue se iubiau fórte multu; fia-care din ele suferiá de intristarea celeilalte ca de a sa propria. Cu tóte aceste, in copilaria loru se intemplá adesea de a se certá si de a-si dá lovituri de pumni, ba câte odata cea mai mare luá in spate pe cealalta si o ducea fara voia.

* * (O pacalitura romanésca.) In salonulu unui vaporu, care plecá de la Hamburg pentru America, între alti pasageri se aflá si unu Romanu, si fiindu di frumósa si caletoria lunga, siedeau toti pasagerii impregiurulu unei mese mari, si se distrau spunendu diferite lucruri voióse; unulu din ei propuse, sè spuna fia-care câte o ghicitóre séu o siarada, si de nu va poté-o ghici nimeni, sè platésca câte unu francu amenda, éra la casu contrariu, sè platésca celu care a spusu ghicitóri'a câte unu francu la toti. Toti primira acésta propunere si astu-felu joculu urmá inainte. Romanulu care pana aci stete la o parta, cerú si elu voia sè spuna ce-va. Ceialti primira bucurosu, si Romanulu díse: „Dloru, cum se poté impartí unu ou la dóue persóne

astu-felu in câtu fia-care sè aiba câte o jumetate de ou in mana, si sè mai remana o jumetate pe farfuría.“ Toti se uitara unulu la altulu; nesciindu sè deslege problem'a; platira toti Romanului câte unu francu. Dupa ce luá banii, si i bagá in posunaru, puse si elu unu francu pe mésa, si díse: „Dloru, dvóstre ati platitu câte unu francu amonda fiindu cà nu ati potutu ghici; poftimu cà platescu si eu unu francu amonda, fiindu cà nici eu nu sciu cum se impartieíce, si fiindu cà am spusu totu eu ghicitória mi se cuvine totu mie si acestu francu.“ Si dupa ce luá si acelu francu, plecá pe usia si se facú nevediu. Pasagerii pacaliti, neavendu ce sè faca, Incepura a ride cu hohote de acésta farsa frumósa.

Flamur'a lui Hymen.

✂ (Dlu Avramu Berlogia.) jude la tribunalulu regescu din Lugosiu, si-a incredintiatu de fítória socia pe amabil'a domnisióra Aurelia Neagulu, fiic'a dlui Constantinu Neagulu, comerciante in Slatina.

Biserica si scóla.

‡ (Unu faptu demnu de lauda.) La sinodulu eparchialu aradanu din anulu 1871 s'a facutu propunere d'a se infintiá o scóla mare eparchiala, preparatória pentru universitate, dimpreuna cu unu institutu clericalu pedagogicu. Apoi se mai facú planu pentru zidirea a dóue edificie langa catedrala, cu localitáti acomodate pentru instituttele de invetiamentu. Acestu planu frumosu inse remase numai idea. Comun'a bisericesca inse intr'aceste se apucá d'a aduná materialulu. Spre acestu scopu unu barbatu zelosu, dlu Georgiu Dogariu, a si pusu la dispositiune preste 300 cara de nesipu cu propriiele sale spese. Totu dlu Dogariu a mai promis a dá in folosulu edificárii casei parochiale o suta de mfi de caramide, arse in tiglari'a sa cu spesele proprie, carandu-le ér gratuitu la loculul destinatiunii loru. Aceste daruri ale demnului fiu alu natiunii si bisericeii gr. or. se urca la valórea de 18,000 fl. Unu ce rarú in dílele de acuma. Deci aducemu cu placere dlui Dogariu tributulu recunoscintiei nóstre, si dorimu natiunii multi barbati asié de bravi!

Societati si institute.

‡ (Unu semnu de miscare, dupa lancedire de doi ani.) Comitétulu societáti pentru cultur'a si literatura romana in Bucovina, conformu cu §§. 13 si 20 p. 2 din statute, convóca adunarea generala a acestei societáti in Cernáuti pe joi, in 3/15 ianuaru 1874, la 10 óre de demanéti'a, in sal'a magistratului. Pe langa alte obiecte ale programe Adunárii este cu deosebire numerulu 3, care aréta necesitatea presintiei a câtu mai multi membri, avendu a se propune pentru inlesnirea afacerilor societáti o modificare formala a §-lui 17 alu statuteloru, unde dupa §. 15 alu statuteloru se recere presinti'a a diumetate din numerulu tuturoru membriloru. Program'a Adunárii va fi: 1) Reportulu Comitétului despre lucrárele sale in anulu 1872 si 1873; 2) Reportulu Revisoriloru despre cercetarea socotelorlu anului 1872 si 1873; 3) Reportulu Comitétului privitoriu la modificarea statuteloru, a nume a §-lui 17; 4) Incuviintiarea bugetului societáti pe anulu 1873 si 1874; 5) Discursuri si propuneri eventuale, privitóre la interesele societáti; 6)

Alegerea presedintelui, a vice-presedintelui si a diece membri ai Comitetului conformu §-lui 14, p. 1 si §-18; 7) Alegerea comisiei de trei membri, spre corcetarea socotelor pe an. 1874, conformu §-lui 14, p. 6.

Literatura.

* (*Inca unu calendariu.*) Societatea pentru cultur'a si literatur'a romana in Bucovina, a edatu pe anulu 1874 unu calendariu bine intocmitu. Pretiulu nu e insemnatu.

* („*Column'a lui Traianu*“), in fascicul'a pe lun'a lui noemvre contine urmatórele: Stefanu-Voda si Dunarea, balada de V. Alesandri. Facultátile de medicina in Germania, de dr. V. Vladescu. Constantinu Eraclide, oratiune funebra de E. Caligari. Cum se scrie la noi istori'a; unu criticu de la Iasi, de Gr. To-cilescu. Stefanu celu mare, documente din arhivele Venetiei, descoperite de C. Esarcu. Frundia verde, o pagin'a pentru istori'a literaturii romane, de B. P. Hasdeu. Necrologulu Matildei Pascali. Viéti'a de codru in Dacia, studiu filologicu de B. P. Hasdeu. Iudice literaru. Pe tiernulu marii, poesia de M. Zamfirescu. Omu si omu, poesia de St. Vergoliciu. Poesia poporala: balade si doine din colectiunea societáti Romanismulu. Scrieri vechi despre Dacia, de A. Papadopolu-Calimah.

* („*Tribuna*“) de la 1 decemvre cuprinde urmatórele materie: Aurelu, romanu originalu de Gr. H. Grandea; Bonaparte, traducere de la Lamartine, de C. D. Aricescu; Unu adeveru dísu de unu omu micu unei dame mari, de Stefanu Chr. Tell; Nopturna, O caletoria iérn'a, Flacar'a mormentului, Singuru, poesii de Gr. H. Grandea; Despre judecatoriile de prin sate s'au de impacuire de pe timpulul regulamentulu organicu si despre utalitatea acestora in tíera nóstra, de N. Garoflidu, dr. in dreptu si medicina; Umbrei lui Bolintineanu, Calugarenii, Sierpele si Pil'a, poesii de Al. A. Macedonschi; Flórea, dupa Millevoy, poesia de Dem. Eliescu; Turta, poesia tradusa din latinesce de M. Strajanu.

* (*Procedur'a cartii funduarie*) se póte procurá de a dreptulu de la autorulu cartii, dlu Grigoriu Tamás-Miculescu, adjunctu reg. la cart. funduarie in Siomeuta-mare, cu pretiu scadiutu de 1 fl. v. a. esemplariulu.

Teatru.

☞ (*Dlu I. D. Ionescu*), artistulu teatralu romanu, pe unde se ivesce pretotu-indene e primitu cu bucuria, si suvenirea ce lasa dupa sine — e placuta. Si acést'a din dóue cause. Dlu Ionescu adeca nu numai cu artea sa farmeca pe ascultatorii sei, ci mai in tóte locurile dá cáte o represintatiune si pentru scopu filantropicu.

Musica.

⊙ (*La Rózsavölgyi et Comp.*) in Budapesta, a aparutu: „*Femei'a frumósa*“, polca français pentru cornu de posta si fortepianu, de Aloisiu Vatzan. Pretiulu 60 cr.

⊙ (*La Tábornszky si Parsch*) in Budapesta a aparutu: „*Plóia de maiu*“, exercitiu de trilla, pentru pianu de Dupont. Pretiulu 50 cr.

⊙ (*Franciscu Liszt*) a datu dílele trecute unu concertu la Viena, in folosulu industriasiloru mici. Succesulu a fostu mare.

⊙ (*La Tábornszky si Parsch*) in Budapesta au mai aparutu urmatórele opuri musicale: Mazurca mare de Eduardu Moravetz, pretiulu 50 cr.; Mersulu negrului, de Vilelmu Asboth, pretiulu 60 cr.; Cadrilu Minie Davis, de O. Müller, pretiulu 60 cr.; Mersulu espositiunii din Viena, de Filipu Fahrbach, pretiulu 60 cr., — apoi aceste opuri totu de Filipu Fahrbach: In galopu, polca repede, pretiulu 50 cr.; Pentru coi mici, polca française, 50 cr.; Usiór ca pén'a, polca française, 50 cr.; Datina militaria, polca française, 50 cr.; Crengi de tótna, valsu, 80 cr. Tóte sunt scrise pentru pianu.

Tribunale.

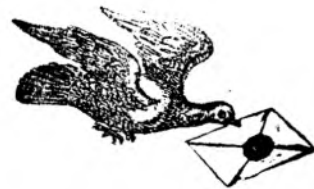
| (*Dlu Georgiu Martinescu*), advocatu nou, si-a deschisu cancelari'a la Lugosiu.

Suvenirea mortiloru.

† (*Cu adanca compatimire primimu scirea*), cá in 12 decemvre an. tr. s'a immormentatu la Lipova veduv'a Persida M. Marienescu, mam'a destinsulu nostru literatoru dr. At. A. Marienescu si a confratiloru Vasiliu, Grigoriu si a suroriloru Ana, Maria, Sofia.

† (*Ilustrulu poetu Victor Hugo*) a fostu isbitu d'o mare nefericire. Fiulu seu Franciscu Victor Hugo, omu de litere, a incetatu din viétia in vârsta de 45 ani. Intre persónele cari au insotitu cortegiulu funebru au figuratu mai multe personagie insemnate dintre ómenii de litere, sciintie. Louis Blanc a pronunçiatu, cu acésta ocaziune, unu discursu.

Post'a Redactiunii.

☞ Redactorulu acestei foie róga pe toti colaboratorii si corespundintii sei a-i tramite epistolele: Nagy-Léta, per Nagy Várad.

Tradarea. Nu se póte publicá.

Jadani. Pretiulu precum amu mai spusu — e 8 fl. Ne rogamu a tramite atat'a.

Zelau. In adeveru, in cuprinsulu anualu s'a facutu o gresiéla de pén'a, insemnandu-se novel'a: „*Unu picioru pentr'unu amoru*“, ca tradusa de dlu S. Seclesianu, pe candu aceea fu tradusa de dlu N. F. Negrutiu. Dar, asta se póte vedé numai decatu, deschidindu la pagiu'a respectiva.

Proprietariu, redactoru respundietoru si editoriu: IOSIFU VULCANU.

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. 1874. Strad'a lui Alesandru nr. 13.

Esemplare complete mai avem din inceputulu anului trecut.